

Резултати истраживања „Начини коришћења интернета, ризици и заштита ученика“

Истраживање је спроведено у првој недељи јуна у оквиру дисеминационих активности након 2. Short-term Joint staff training events који је реализован у партнерској школи из Турске, а био је посвећен заштити ученика од дигиталног насиља.

У истраживању су учествовали ученици од првог до четвртог разреда средње школе. Гугл упитник са 11 питања отвореног и затвореног типа (питања алтернативног, вишеструког избора, скале процене) саставила је Светлана Алексић, психолог и координатор пројекта. Линк са упитником прослеђен је одељенским старешинама, а они су даље проследили ученицима.

Циљ је био да утврдимо колико често и на које начине ученици користите интернет, којим ризицима су изложени, да ли знају да се заштитите од ризика приликом коришћења дигиталних технологија. Подаци које смо прикупили послужиће нам да побољшамо превентивне активности у школи и разменимо искуства са нашим међународним партнерима, а све у циљу унапређивања безбедног коришћења дигиталних технологија.

Упитник је био анониман и није прикупљао мејл адресе.

Упитник је попунило 93 ученика од првог до четвртог разреда што је 68,4% од укупног броја ученика средње школе.

Коришћење интернета

Сви ученици који су попунили упитник свакодневно користе интернет од 2 до 6 сати дневно.

У последња три месеца ученици су свакодневно користили интернет :

- за израду школских задатака (67,7%),
- да би били на друштвеним мрежама (65,6%)
- да би слушали музику и/или гледали филмове(64,5%)
- за комуникацију са другима (78,5)
- трагали за информацијама о могућностима даљег школовања (55,9%).

У последња три месеца ученици углавном нису користили интернет :

- да би играли игрице (50,5%)
- да сниме видео и/или музику и поделе с другима (68,9%)

- да учествују и сарађују у заједничким активностима са другим особама сличних интересовања (53,8%)
- за куповину преко интернета (64,5%)
- тражили информације везане за њихово здравље или за здравље некога кога познају (60%)

Ризична понашања на интернету

Ученици нису:

- давали личне податке непознатим особама (76,3%)
- остављали личне податке на профилима и/или блоговима (71%)
- одговарали на поруке непознатих особа који су хтели да успоставе контакт са њима (51,6%)
- на социјалним мрежама прихватили позив за пријатељства од особа које не познају и које нису срели уживо (40,9%)
- прихватили састанке са особама које су упознали преко интернета (80,6%)
- претварали се да су нека друга особа (89,2%)
- стављали нечије слике или снимке без пристанка те особе (89,2%)
- Користили нечији налог без пристанка те особе (96,8%)
- јавно на друштвеној мрежи, форуму, блогу коментарисали неку особу на начин који може да је повреди (93,5 %)
- отварали профил на друштвеној мрежи на име неке друге особе без њеног знања (97,8%)

Примена мера заштите

Понуђене мере заштите зна да примени више од 80% испитаних ученика:

- да блокира особу са којом не жели да прича на чету или друштвеној мрежи (94,6%)
- да промени подешавања приватности профила на друштвеним мрежама (92,5%)
- да обрише податке о томе које су сајтове посећивали (87,1%)
- да обришу информацију о шифри и корисничком имену из претраживача (81,7%)
- да пронађу информацију на интернету како да безбедно користе интернет или да реше неки проблем који тренутно имају на интернету (81,7%)

Реаговање у ризичним ситуацијама

Према ученичким проценама половина ученика је имала проблем због неког или нечега на интернету. У тим случајевима ученици су најчешће блокували ту особу или се обраћали за помоћ одраслима у школи и/или вршњацима, али 20% ученика је игнорисало проблем. Друга половина испитаних ученика је рекла да није имала проблема.

Насилно понашање на интернету

У протеклих годину дана 92,5% испитаних ученика није некога узнемиравало путем интернета.

Информисање о ризицима на интернету и начинима заштите:

- у школи
- на интернету
- у разговору са родитељима
- у разговору са пријатељима, браћом, сестрама

Али један број ученика је одговорио да се не информише уопште о ризицима.

На питање да ли бисте волели да се у школи још више информишете о дигиталном насиљу, ризицима и заштити 36,6% ученика је рекло да и истакли су да се о овим темама доста причало у школи, али да је ипак потребно стално подсећати младе на могуће ризике и на начина заштите док су на интернету.

63,4% ученика мисли да не треба да се више информишу у школи јер се осећају сигурно на интернету.

Закључак

Ученици користе свакодневно интернет и то је очекиван резултат. Добро је да су последња три месеца интернет користили и за учење, а не само за комуникацију и забаву. Занимљив је податак да више од половине узорка интернет није користио за играње игрица.

Ученици у недовољној мери користе интернет за сарадничке активности и за дељење својих креативних продуката (видео материјала, музике...).

Примена различитих превентивних активности везаних за дигитално насиље вероватно је утицала да ученици у највећој мери нису испољавали ризична понашања на интернету и да знају да примене основне мере заштите тј. да су се одговорно понашали према себи и према другима.

Школу препознају као место где се информишу о могућим ризицима и заштити на интернету, па 2/3 испитаника мисли да се осећају сигурно на интернету и да се довољно причало о овој теми.

Међутим, 1/3 ученика мисли да се о заштити ученика од дигиталног насиља доста причало у школи, али да и даље младе треба подсећати на опасности и начине на које могу себе да заштите у онлајн окружењу. Ово је важно јер је око 20% ученика рекло да се уопште не информише о могућим ризицима.